

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Geografické faktory volební podpory hnutí Ano ve volbách do poslanecké sněmovny v roce 2013**

Autor práce: **Barbora Šicnerová**

Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Práce je přiměřeně dlouhá, obsahuje všechny základní náležitosti, je tradičně strukturována. Citace jsou standardní, grafické doplňky (mapky) představují významný prvek práce.

Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.)

Cíle práce jsou přiměřené. Práce má jasné a dobře formulované výzkumné otázky a na ně navazující hypotézy (předpoklady) a vykazuje zřejmou geografickou relevanci.

Práce s literaturou (teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.)

Teoretické zarámování práce je standardní, ale vlastní teoretické ukotvení není dostatečné. V práci chybí pojednání o pracích, jež by pro autorku mohly být skutečným vodítkem, tedy především o geografických aspektech volební podpory stran nespokojených/protestních či populistických, které se v řadě zemí Evropy v posledním období objevují a signalizují mimo jiné i určitou vyčerpanost tradičních stran a politiky. Přednostně traktovaná (jediná) teorie konfliktních linií je sice téměř všeplatná a uplatnitelná i v případě výsledků předložené práce, ale pro pochopení vlivu geografických faktorů se nedá vždy jednoduše použít. Částečně uvedený nedostatek supluje kapitola Modely volebního chování

Avšak chybějí poznatky prací, jež by hodnotily společné rysy – faktory, stojící za vznikem a popularitou nových stran, včetně faktorů geografických. Práce, které by pomohly odpovídat na hlubší otázky, jako které země a regiony generují nejvíce nespokojených a proč? Liší se

geografické vzorce volební podpory u nás a ve srovnatelných (post-komunistických) a vyspělých demokraciích (VB, Francie, Skandinávie, Rakousko, Švýcarsko) a zemí jako Itálie, Španělsko či Řecko?

Autorka také mohla svoje výsledky konfrontovat s metodicky obdobně zaměřenou diplomovou prací Tenkla obhajovanou na jaře.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Největší přínos práce spočívá v rozsáhlé analýze, jež využívá několika metod – povolební šetření a široké škály statistických metod. Použité indikátory byly dobře vybrány, aby mohly naplnit očekávané cíle (hypotézy). Dobře a názorně jsou vyhodnoceny výsledky prostorové autokorelace, regresní analýzy a tím i vlivy sledovaných faktorů (nezávislých proměnných) na prostorově diferencované výsledky voleb. Ocenit lze, že práce operuje s údaji za všechny obce a ORP Česka.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Výsledky analýz jsou očekávané a správně interpretované, cenné jsou názorné grafické produkty této analýzy – mapky, zejména ty zobrazující výsledky analýzy LISA. Avšak některé otázky se vynořily, některé zůstávají, např. proč má hnutí ANO nejvyšší podporu v zázemí velkých měst, tedy koncentrace bohatších vrstev? Proč byly jeho výsledky nejlepší v tradičně nejsilnějších regionech podpory ODS i ČSSD? Lze předpokládat, že problém interpretace spočívá v tom, že se nabízí minimálně trojí vysvětlení – přesun (transformace) převážně pravicových voličů, výraz nespokojenosti (odpor vůči tradičním stranám) nebo tradiční opojení populismem. Škoda, že se autorka nepokusila o prověření vlivu lokalizace provozoven Agrofertu podle počtu zaměstnanců v případě největších závodů či alespoň v některém z regionů, neboť správně poukazuje na to, že analýza na úrovni jednotek provozoven není a nemůže být průkazná. I samotná mapka provozoven (s barevným překryvem volebních výsledků ANO), když jsou lokalizovány ve 358 obcích, by byla přínosná.

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

Přestože většina závěrů práce je na základě provedených statistických analýz správná a potvrzuje předpoklady (hypotézy), autorka mohla být citlivější, zejména ve smyslu rozlišování výsledků podle typu použité analýzy (některé závěry si totiž protirečí) a tím pádem i citlivější k regionálním kontextům a také kritičtější vůči výsledkům i proto, že se jedná o novou stranu, která vykazuje zřejmé rysy populismu, jež oslovuje masy voličů a často jiné faktory zakrývá. Autorka si těch problémů vědoma a v závěru je patřičně komentuje. Některá zajímavá zjištění, jež vzbuzují otázky, však zůstávají bez vysvětlení, zejména v kontextu dalšího výzkumu i konkrétního politického vývoje – vývoje politické,

sociální a hospodářské praxe. Ale na to je asi ještě brzy a potřeba dalších analýz.

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Práce je metodicky velmi důkladná a kvalitní, zkoumané předpoklady ověřila několika statistickými metodami; provázanost teoretické a analytické části není na potřebné úrovni. Hlavní přínos práce spočívá nejen v potvrzení předpokladů/hypotéz, které byly vesměs očekávané, ale také v tom, že přinesla řadu zajímavých dílčích zjištění. Některá jsou však kontroverzní (a autorka to také správně traktuje) a vzbuzují řadu otázek, jež mohou být podrobovány dalšímu zkoumání, zejména na bázi šetření, což autorka taktéž sama uvádí.

Otázky k obhajobě

V čem spatřuje autor hlavní přínos práce? Lze výsledky interpretovat v duchu tradičního dilematu – vlivu kompozitních a kontextuálních faktorů? Které více podporují? Lze na základě výsledků voleb i práce usuzovat na nějaké významnější změny v chování voličů a prostorové struktuře a proč? Proč má Ano slabou podporu v Praze a třech největších městech a přitom vysokou v řadě stotisícových měst? Proč má hnutí nižší podporu u vysokoškolsky vzdělaných?

Připomínky:

V práci je málo překlepů, ale některé jsou trapné: 2x je uveden název proslulé práce Rokkana a Lipseta a pokaždé špatně (s. 25 a 119), nestandardní jsou zápisy odkazů se dvěma autory (Blažek - Kostelecký 1991, Smith – Matějů 2011 aj.). Na str. 64 vzdálenost 10 km spíše než s charakterem regionální struktury koresponduje s velikostní strukturou a hustotou obcí Česka (že by to bylo od Spurné 2008?).

Datum: 2.9. 2015

Autor posudku: RNDr. Jiří Tomeš Ph.D.

Podpis: